

Schaf de OZB niet af!

Naar aanleiding van de alarmerende CPB-voorspelling van 3,3 % begrotingstekort voor 2004 denkt het kabinet nu in stilte na over een nieuwe bezuinigingsronde van minstens 2 miljard euro. Volgens oppositieleider Wouter Bos mag Nederland best voor één jaar de heilige grens van 3 % voor het financieringstekort overschrijden, omdat de vooruitzichten voor 2005 goed zijn. Strikt genomen heeft Bos gelijk met deze interpretatie van het Stabiliteitspact, zeker gezien de opstelling van Duitsland en Frankrijk in dit opzicht. Op 25 november 2003 besloot de *Ecofin* (Raad van Ministers van Financiën) bij meerderheid om de aanbeveling van de Europese Commissie om sanctieprocedures tegen Duitsland en Frankrijk te beginnen op te schorten. Een hard en verhit gevecht geleverd door onze minister van Financiën, Gerrit Zalm, mocht dus niet baten. Sinds deze publieke strijd tussen Zalm en zijn Duitse en Franse collega's Hans Eichel en Francis Mer kan het kabinet niet anders dan het tekort onder de 3 procent, ook al is het maar een met een bescheiden 0,4 procent, terug te brengen. Het budgettaire lot van Nederland is inmiddels verbonden met het gedeukte imago van onze Gerrit. Daarom draait de bezuinigingsmachine weer op volle toeren, waarbij zwaar gesteund wordt op de welhaast onbeperkte creativiteit van de ambtenaren van Financiën. Het is alleen jammer dat een mogelijke bezuinigingsmaatregel door hen op voorhand wordt uitgesloten, omdat Zalm dit als zijn hoofdprijs ziet. Dat is de op stapel staande afschaffing van het gebruikersdeel van de Onroerende Zaak Belasting (OZB) en het maximeren van de rest van de OZB. De (bijna) afschaffing van de OZB is een bekende hobby van de VVD. Deze is destijds onder een veel gunstiger economisch gesternte in het hoofdijnenakkoord van het kabinet Balkenende II opgenomen. Nu de coalitiepartners CDA en D66 veel van hun hobby's onder de druk van Zalm moeten inslikken, lijkt het redelijk dat ook de VVD een serieus offer brengt. Er zijn ook goede economische argumenten om de afschaffing van de OZB niet door te laten gaan. De OZB is niet alleen een rechtvaardige belasting op het consumptieve gebruik van een huis, maar ook één van de meest effectieve belastingen in die zin dat deze nauwelijks te ontwijken is. Zelfs een slimme belastingconsulent helpt daarbij niet. De OZB gaat in beginsel terug naar de grondbelasting van David Ricardo (1772-1823), één van de grondleggers van de economische wetenschap. Het valt op dat de argumenten van de voorstanders van OZB-afschaffing zwak en nogal opportunistisch zijn. Mijn vermoeden is dan ook dat de echte reden voor Zalm is om de gemeenten hierdoor hun financiële autonomie grotendeels te ontnemen. Vooral grote gemeenten, zoals Amsterdam en Rotterdam, zullen dan voor hun financiële middelen veel meer aangewezen worden op de rijksoverheid, die in ruil daarvoor voorwaarden aan het gemeentelijke beleid kan stellen. De verborgen agenda is dus een van meer centralisatie. Willen wij dat wel? Juist in deze tijd weten wij heel goed dat een meer decentrale besluitvorming in vele gevallen effectiever en goedkoper uitpakt. Voor het CDA is het beginsel van de subsidiariteit - het leggen van de beslissingsbevoegdheid op het laagst denkbare niveau - zelfs één van de kernuitgangspunten. Kortom, schaf de OZB niet af! Bij alle bezuinigingen in het afgelopen en komende jaar op de sociale zekerheid en de volksgezondheid, lijkt dit een redelijk offer van Zalm en zijn VVD-achterban. Tenslotte rest nog de vraag: wat doen wij met onze Gerrit? Zalm lijkt zijn beste tijd als minister te hebben gehad. Hij oogt vermoeid, reageert geïrriteerd en soms zelfs ronduit chagrijnig. Waarom dragen wij Zalm niet voor als opvolger van eurocommissaris Frits Bolkestein

(71)? Laat Bolkestein gerust per 1 november aanstaande met verlaat pensioen gaan. Ik heb ook al een mooie portefeuille voor Zalm in gedachten, namelijk die van Economische en Monetaire Zaken. Dan kan hij wat vaker zijn vrienden Eichel en Mer zien!

Sylvester Eijffinger is hoogleraar Europese Financiële Economie aan de Universiteit van Tilburg.